

Itzultzaile Eskolen berri

Martuteneko Itzultzaile Eskola: aro berri baten aurrean

SENEZ aldizkari honen lehen zenbakian Itzultzaile Eskolaren historia hedatuki aztertzean esan genuenez, gaur egun Martuteneko Itzultzaile Eskola izenpean ezaguna den irakaskuntz erakunde hau 1980an Euskaltzaindiaren eskariz sortua da.

1980-81 ikasturtean, Miramonen dagoen Arbide Dorreetako batean beren lehen egoitza izan bazuen ere, harrez gero Martuteneko Lanbide Eskolaren egoitza ere baden etxean dago kokaturik eta eguneroko lanean hamarkada bat osatzetik hurbil dagoen une honetan, bere laugarren itzultzaile promozioa plazaratu du. Guztira 60 oinarrizko itzultzaile diplomadun prestatu ditu, zortzi urteko epean eta 300 bat ikasleri eman dizkie ikastaldiak asteburuko eta udako ikastaldietan.

Gaur egun komunikabide, administrazio eta argitaletxetan lanean ari diren itzultzaile kopuru garrantzizko hau prestatzeaz gainera, Martuteneko Eskolak euskal gizartean izan duen eragina zabalagoa izan dela aitortu beharra dago alde batetik, lotura eta harreman estuak ezarri ditu, Galizia, Katalunia eta Madrileko itzultzaile elkar-teekin, eta zenbait urrats eman ere egin du atzerrikoekin gauza bera egiteko; eta guzti honen ondorioz eta atergabe gure artean goraka

joan den kontzientziaren eskariz, orain urte bete inguru EIZIE (Euskal Itzultzaile, Zuzentzaile eta Interpretarien Elkarte) sortzeko beharrezko oinegituren parterik handiena atondu du.

Bestalde, 1984eko abendutik hasita SENEZ itzulpen eta terminologiako Aldizkaria argitaratzen duelarik, ideien zabalkunde eta sentiberatasunaren garatze nabaria eragin du itzulpen profesioaren eta teorizazioaren inguruan, gaur arte argitara eman dituen zortzi zenbakietan.

Halaber, Eskolak argitaratu dituen zenbait liburu eta materialen garrantzia ere ez da gutxiestekoa, orain arte batere landu gabe zegoen euskal traduktologiarena bezalako alor batean.

Balantze bat egiteko orduan, fruitu guzti hauek ekipo lan eman-korrari zor zaizkiola aitortu behar da, zenbait unetan lanerako indarrak eta ilusioak moteldurik geratu badira ere bultzatzaile izan behar-ko zuketan arduradun eta politikarien ulermen gabeziaz eta zurrunkeriaz, nahiz eta gerora hazirik erein gabeko sorotik uzta biltzeko prest agertu izan diren. Baina nekeak neke eta oztopoak oztopo, Martuteneko Itzultzaile Eskolak aro historiko bat bete eta burutu du, Gasteizen administrazio eta lege arloko itzultzaile-eskola bat nola sortu den ikusi du eta hasieratik bertatik esaten zenaren arabera, itzultzaileen prestakuntza bere gain hartu beharko lukeen Unibertsitate ekimenaren erantzunaren zain geratzen den bitartean, urteroko birtziklai edo prestakuntzaldiak antolatzeari hobetsi dio.

Idazketa eta Itzulpen Ikastaldia (1988-89)

Esan bezala, datorren ikasturtetik aurrera "Idazketa eta Itzulpen Ikastaldi" trinko bat antolatzea erabaki du Eskolak, inguruan nabari diren interes eta premiei erantzuna eman nahiz. Klaseak urritik ekainera arte emango dira eta astelehenetik ostegunera, ostiraletan frantses eta ingelesezko mintegiak zuzenduko direlarik. 700 bat orduko ikasketa hauen ondoren diploma-ziurtagiri bat luzatuko da.

Sarrera-baldintza gisa, COU eta EGA ikasketa mailak edo balio-kideak diren beste batzuk gaindituak edukitzea eskatzen da.

Ikastaldiaren helburua euskara sakontzea eta aberastea da lehenik, testu mota desberdinak idazteko erraztasuna lortzea eta gaztelaniazko testu pragmatiko eta literarioak itzultzen ikastea, horretarako beharrezkoa den hornidura teorikoa ere eskeiniz. Beraz, arreta bereziz landuko dira honako gai nagusi hauek: iraganeko eta gaur eguneko hizkuntz eredua, irakurmena eta idazmena, estilistika eta traduk-todologia.

Ikastaldi honetarako eskabidea egin dutenak hirurogei inguru izan dira, baina muga fisiko eta didaktikoengatik 45 ikasle bakarrik hartu dira.

Administrazio eta Lege-Arloko Itzultzaile Eskolako 1988-89ko Ikasturtea

Datorren urrian bere hirugarren ikasturtea hasiko du Administra-zio eta Lege-Arloko Itzultzaile Eskolak. 1986ko urrian Eusko Jaur-laritzak sortua eta Gasteizen, Herri-Arduralaritzaren Euskal Erakun-dearen baitan kokatua, bi lehendabiziko ikasmilak eman zituen azkenengo ikasturtean eta aurtengo honetan iritsiko da, beraz, hiru-garrena ere eman eta ikasketa egitarau osoa eskaintzera.

Aurreko ikasturteetatik datozen ikasleez gainera, aurtengoan ere, aurrekoetan bezala, 20 ikasleko talde berria aukeratu da eskolan sartunahaiia agertu zuten guztien artean. Izena emateko epea ekaine-an izan zen eta uztailean egin ziren sarrerako azterketak. Euskara eta gaztelera nola menderatzen duten eta ahoz nahiz idatziz erabiltzeko duten trebetasuna eta ingelesean nahiz frantsesean zernolako maila duten ikustea izan da azterketon helburua. Horrez gain, kontutan

izan dira esperientzia eta ikasketa maila, azterketan erakutsitako kultura maila eta idatziak tajutzeko gaitasuna ere; eta beti ere, eskolan sartzeko lehentasun osoa eman zaie jadanik administrazioan itzulpengintzan dabiltzenei.

Lehen biziko bi ikasmaitan oinarri sendoak hartu ondoren, hizkuntzaren erabilpena eta administrazio eta lege munduko itzulpengintza landuko dira bete-betean hirugarrenean. Administrazio hizkera, euskarazko idazketa, soziolinguistika, hizkuntz politika aztertuko dira batetik, bestetik berriz, itzulpengintzaren inguruko hainbat mintegi berezi: administrazio eta lege arlokoa, ekonomiakoa, hirigintzakoa, epailaritzakoa, gaztelararakoa, ingelesetik nahiz frantsetikoa; baita interpretaritzako sarreratxo bat ere. Horrez gain Terminologia, Zuzenbideko hainbat gai ... Ikasturtea betea beraz, zalan-tzarik gabe.

Bestalde, aurtengo udan praktika-aldi bat egiten ari dira bigarren ikasmaita egin duten ikasleek. Gutxienez, sei hilabeteko itzultzaile-esperientziarik ez duten ikasle guztiek egin behar dute praktika-aldia bigarren ikasmaitaren amaieran, eta administrazioen bateko euskara nahiz itzulpen zerbitzuan burutzen da hiru hilabeteko iraupenez. Oraindik ikusteko gaude beraz fruituak, baina jaso ditugun iritzien arabera, guztiz ongari gertatzen ari zaie horretan dabiltzan ikasleei.

Azkenik, jadanik administrazioan itzultzaile direnei zuzendutako zenbait ikastaro berezi ere antolatzeke asmoa badago. Hitz elkar-keta, nominalizazioak eta sustantibo abstraktoak euskarazko itzulpenetan, esanosteko interpretaritzak... izan dira orain arte egindako ikastaroetan jorratutako gai batzuk.

Oraingoan ere bide beretik jarraituko da eta hiru hiriburuetan izango dira ikastaroak. Erlatibozko esaldiak, galdegaia eta hitz ordena, perifrasiak... dira oraingoz ikastaroetarako begiz jotako zenbait gai. Interpretaritzari dagokionez berriz, urrian hasiko da esanostekoa ari buruzko ikastaro bat Gasteizen eta, hori amaitutakoan, beste bat ere izango da aldiberekoari buruzkoa, aurrez esanostekoa egin dutenek egin ahal izango dutena.